

Warszawa, 5 lutego 2024 roku

Sprawa: Odpowiedź na interpelację nr 521
Znak sprawy: DD3.054.2.2024
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację nr 521

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 521¹ Pani Poseł Moniki Wielichowskiej, w sprawie rozliczenia w ramach ulgi rehabilitacyjnej wydatków na wyroby chłonne poniesionych przez chorych, proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Ustawa PIT² zawiera rozwiązania, które stanowią formę pomocy państwa dla osób z niepełnosprawnościami oraz podatników, na których utrzymaniu pozostają takie osoby.

Jedną z form pomocy państwa jest ulga rehabilitacyjna, o której mowa w art. 26 ust. 1 pkt 6 ustawy PIT. Na podstawie tej regulacji oraz na zasadach określonych w kolejnych przepisach³, podatnik będący osobą z niepełnosprawnościami lub podatnik, na którego utrzymaniu pozostaje bliska osoba z niepełnosprawnościami, może odliczyć poniesione w roku podatkowym wydatki na cele rehabilitacyjne oraz wydatki związane z ułatwieniem wykonywania czynności życiowych.

¹ Interpelacja przekazana przez Ministerstwo Zdrowia przy piśmie nr PLR2.050.2.2024.AK z 17 stycznia 2024 roku.

² Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2647, z późn. zm.), dalej jako „ustawa PIT”.

³ Art. 26 ust. 7 pkt 4, ust. 7a–7g ustawy PIT.

Wydatki te odliczane są od dochodu, przy obliczaniu podatku według skali podatkowej, albo od przychodu, przy obliczaniu ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych⁴.

Odliczeniu podlegają, między innymi, wydatki poniesione na:

1. adaptację i wyposażenie mieszkań oraz budynków mieszkalnych stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności,
2. przystosowanie pojazdów mechanicznych do potrzeb wynikających z niepełnosprawności,
3. zakup, naprawę lub najem:
 - wyrobów medycznych wymienionych w wykazie określonym rozporządzeniem⁵,
 - indywidualnego sprzętu, urządzeń i narzędzi niezbędnych w rehabilitacji oraz ułatwiających wykonywanie czynności życiowych stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, które nie są wymienione w wykazie określonym rozporządzeniem⁴,
 - wyposażenia: wyrobów medycznych, indywidualnego sprzętu, urządzeń i narzędzi niezbędnych w rehabilitacji oraz ułatwiających wykonywanie czynności życiowych stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, bez którego nie jest możliwe ich użytkowanie zgodnie z przeznaczeniem (np. zakup baterii do aparatu słuchowego),
4. zakup wydawnictw i materiałów (pomocy) szkoleniowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności,
5. odpłatność za pobyt na turnusie rehabilitacyjnym,
6. odpłatność za pobyt w zakładzie leczenia uzdrowiskowego, zakładzie rehabilitacji leczniczej, zakładzie opiekuńczo-leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym,
7. odpłatność za pobyt opiekuna osoby z niepełnosprawnością zaliczonej do I grupy inwalidztwa⁶ lub dzieci z niepełnosprawnością do lat 16, przebywającego z osobą z niepełnosprawnością na turnusie rehabilitacyjnym, w zakładzie leczenia uzdrowiskowego lub zakładzie rehabilitacji leczniczej,

⁴ Odliczeń od przychodu podatnik dokonuje na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 2540, z późn. zm.).

⁵ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 maja 2017 roku w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie (Dz. U. z 2023 r. poz. 823, z późn. zm.).

⁶ Osoby zaliczone do I grupy inwalidztwa to osoby, w stosunku do których, na podstawie odrębnych przepisów, orzeczono: całkowitą niezdolność do pracy oraz niezdolność do samodzielnej egzystencji (1) albo niezdolność do samodzielnej egzystencji (2), albo znaczny stopień niepełnosprawności (3).

8. odpłatność za zabiegi rehabilitacyjne lub leczniczo-rehabilitacyjne,
9. opiekę pielęgniarską w domu nad osobą z niepełnosprawnością w okresie przewlekłej choroby uniemożliwiającej poruszanie się oraz usługi opiekuńcze świadczone dla osób z niepełnosprawnością zaliczonych do I grupy inwalidztwa,
10. opłacenie tłumacza języka migowego,
11. kolonie i obozy dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością oraz dzieci osób z niepełnosprawnością, które nie ukończyły 25. roku życia,
12. leki, o których mowa w ustawie z dnia 6 września 2001 roku – Prawo farmaceutyczne, jeśli lekarz specjalista stwierdził, że osoba z niepełnosprawnością powinna stosować określone leki stale lub czasowo,
13. odpłatny przewóz: osoby z niepełnosprawnością karetką transportu sanitarnego, osoby z niepełnosprawnością zaliczonej do I lub II grupy inwalidztwa⁷ oraz dzieci z niepełnosprawnością do lat 16 – również innymi środkami transportu,
14. odpłatne przejazdy środkami transportu publicznego związane z pobytem:
 - na turnusie rehabilitacyjnym,
 - w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego, zakładzie rehabilitacji leczniczej, zakładzie opiekuńczo-leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym,
 - na koloniach i obozach dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością oraz dzieci osób z niepełnosprawnością, które nie ukończyły 25. roku życia,
 - opiekuna osoby z niepełnosprawnością zaliczonej do I grupy inwalidztwa lub dzieci z niepełnosprawnością do lat 16, przebywającego z osobą z niepełnosprawnością na turnusie rehabilitacyjnym lub w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego lub zakładzie rehabilitacji leczniczej.

Co istotne, dla wyżej wymienionych wydatków, przepisy ustawy PIT nie przewidują maksymalnego limitu odliczenia. W konsekwencji, wydatki te mogą być odliczone w pełnej wysokości.

Górny limit odliczenia ustawodawca przewidział tylko w odniesieniu do wydatków poniesionych na:

1. wyroby medyczne takie jak pieluchomajtki, pieluchy anatomiczne, chłonne majtki, podkłady, wkłady anatomiczne,

⁷ Osoby zaliczone do II grupy inwalidztwa, to osoby, w stosunku do których, na podstawie odrębnych przepisów, orzeczono: całkowitą niezdolność do pracy (1) albo umiarkowany stopień niepełnosprawności (2).

2. opłacenie przewodników osób niewidomych I lub II grupy inwalidztwa oraz osób z niepełnosprawnością narządu ruchu zaliczonych do I grupy inwalidztwa,
3. utrzymanie psa asystującego, o którym mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
4. używanie samochodu osobowego, stanowiącego własność (współwłasność) osoby z niepełnosprawnością lub podatnika mającego na utrzymaniu osobę z niepełnosprawnością albo dziecko z niepełnosprawnością, które nie ukończyło 16. roku życia.

Dla każdego rodzaju wymienionego wydatku kwota odliczenia nie może przekroczyć w roku podatkowym kwoty 2280 zł.

Przy czym możliwość odliczenia wydatków, o których mowa w interpelacji (wymienionych w powyższym zestawieniu w pkt 1), wprowadziła ustawa z dnia 29 października 2021 roku o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw⁸.

Odliczenie obowiązuje od 1 stycznia 2022 roku i miało zastosowanie do dochodów (przychodów) uzyskanych począwszy od dnia 1 stycznia 2021 roku. Oznacza to, że można je było zastosować po raz pierwszy w rozliczeniu podatkowym za 2021 rok, którego dokonywaliśmy w 2022 roku.

Do tego czasu wyroby chłonne nie były elementem ulgi rehabilitacyjnej. Zatem wydatki na tego rodzaju produkty nie były w żaden sposób uwzględniane w rocznym rozliczeniu podatkowym.

Limit odliczenia został ustalony na poziomie umożliwiającym odliczenie faktycznie ponoszonych wydatków wyłącznie na potrzeby osoby z niepełnosprawnościami. Uwzględniono również fakt, że takie wyroby podlegają refundacji.

Poniżej przedstawiam uzasadnienie do projektu ustawy (druk sejmowy nr 1532)⁹, w którym zawarto następujące wyjaśnienie:

Na podstawie dodawanego punktu odliczeniu w ramach ulgi rehabilitacyjnej będą podlegały wydatki poniesione na pieluchomajtki, pieluchy anatomiczne, chłonne majtki podkłady i wkłady anatomiczne. Odliczenie to będzie limitowe kwotą 2 280 zł, analogicznie, jak przewidują to inne tytuły odliczeń określone w art. 26 ust. 7a ustawy PIT, tj. pkt 7 (opłacenie przewodników), 8 (utrzymanie psa asystującego) i pkt 14 (używanie samochodu osobowego).

Wprowadzenie limitu odliczenia wynika z faktu, że środki wymienione w tym przepisie mogą być również stosowane przez osoby niemające statusu osoby niepełnosprawnej. Wskazany limit wykluczy zatem możliwość wykorzystania odliczenia na wydatki ponoszone na ten cel w celu wykorzystania zakupionych środków przez inne osoby (np. członków rodziny).

⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 2105, z późn. zm.

⁹ Link do strony Sejmu RP: <https://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/druk.xsp?nr=1532>

Należy także mieć na uwadze, że osoby ponoszące wydatki na ten cel mogą skorzystać z ich refundacji. Podstawę prawną do jej uzyskania stanowi ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 357, z późn. zm.).

Ulga podatkowa będzie stanowiła dodatkowe finansowe zabezpieczenie „na wypadek”, gdyby nie wszystkie wydatki na ten cel zostały osobie niepełnosprawnej zrefundowane.

Jako uzupełnienie powyższych wyjaśnień, pozwolę sobie również przedstawić informacje dotyczące innego rodzaju wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami. Otrzymałem je od Ministra Zdrowia¹⁰, i wynika z nich, że zapewnienie pacjentom wyrobów chłonnych reguluje rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 13 października 2023 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie¹¹.

W ramach kodu Y.06.01 załącznika do tego rozporządzenia pacjentom przysługuje zaopatrzenie w pieluchomajtki lub pieluchy anatomiczne, lub majtki chłonne, lub podkłady, lub wkłady anatomiczne, lub wkładki urologiczne - zamiennie do 90 sztuk miesięcznie; chłonność zgodna z normą ISO 11948. Limit finansowania ze środków publicznych wynosi:

- 1,00 zł za sztukę – minimalna chłonność 350 g,
- 1,70 zł za sztukę – minimalna chłonność 1.000 g w przypadku majtek chłonnych, 1.400 g w przypadku pieluch anatomicznych i pieluchomajtek,
- 2,30 zł za sztukę – minimalna chłonność 1.400 g w przypadku majtek chłonnych, 2.500 g w przypadku pieluchomajtek.

Udział własny pacjenta w limicie finansowania wynosi 10% w przypadku dzieci do ukończenia 18. roku życia oraz 20% dla osób dorosłych.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że na podstawie art. 47 ust. 1a i 1b ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych¹², świadczeniobiorcom:

- do 18 roku życia, u których stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, na podstawie zaświadczenia lekarza podstawowej opieki zdrowotnej lub lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii, neonatologii, pediatrii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej,
- posiadającym orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności,

¹⁰ Pismo z 17 stycznia 2024 roku nr PLR2.050.2.2024.AK).

¹¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 2461, z późn. zm.

¹² Dz. U. z 2023 r. poz. 2730.

- posiadającym orzeczenie o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,

przysługuje prawo do wyrobów medycznych określonych w rozporządzeniu, na zlecenie osoby uprawnionej, do wysokości limitu finansowania ze środków publicznych określonego w tych przepisach, według wskazań medycznych bez uwzględnienia okresów użytkowania. Ponadto wskazano w przepisach, że o ilości miesięcznego zaopatrzenia w te wyroby decyduje każdorazowo osoba uprawniona do wystawienia zlecenia, co umożliwia zaopatrzenie ww. pacjentów w ponadstandardową ilość wyrobów medycznych wydawanych comiesięcznie.

Mając powyższe na uwadze, w podsumowaniu moich i Ministra Zdrowia wyjaśnień, uprzejmie informuję, że wydatki na wyroby chłonne do końca 2021 r. w ogóle nie stanowiły tytułu kwalifikowanego do ulgi rehabilitacyjnej. Stąd nieuzasadnione jest twierdzenie, iż „do końca 2021 roku wydatki na wyroby chłonne można było rozliczać przy składaniu PIT”.

Ponadto ulga podatkowa stanowi uzupełnienie innych rozwiązań dla osób z niepełnosprawnościami przewidzianych w przepisach leżących w gestii resortu zdrowia. Z wyjaśnień Ministra Zdrowia wynika natomiast, że umożliwiają one ponadstandardowe zaopatrzenie w omawiane środki z uwzględnieniem indywidualnej sytuacji danego pacjenta.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Jarosław Neneman
Podsekretarz Stanu